

Zpráva zdravotního referenta

Svou správu zahájím vývojem největšího strašáka všech včelařů, to je mor včelího plodu, za období minulých pěti let. Od roku 2010 byl okres Písek bez vyhlášených ohnisek až do roku 2014. V té době k nám zasahovala ochranná pásma ze Strakonického okresu a u nás to zahrnovalo především Ražicko a jeho okolí. V těchto ochranných pásmech na území okresu Písek vyšly všechny vzorky negativně. Rok 2014 však odstartoval vyhlášením nových ohnisek. 25.4. bylo vyhlášeno ohnisko v Čejeticích na Strakonickém okrese, které postihlo opět Ražice o okolí, ale se změnou určování ochranných pásem, kde se do pásma zahrnul celý dotčený katastr, takže se vyšetřování dotklo podstatně většího počtu stanovišť.

6.5. bylo pro změnu vyhlášeno ohnisko na okrese Tábor v Radeticích a zasáhlo do našeho okresu až po Bernartice. 17.7. bylo vyhlášeno ohnisko už bohužel v našem okrese v obci Radihošť, kde včelař ohlásil předsedovi Milevské organizace podezření, které se při klinickém vyšetření potvrdilo na stanovišti s 20 včelstvy v šesti úlech ze kterých byly odeslány vzorky do laboratoře SVS v Jihlavě a všechny byly pozitivní. Bylo to více než 15% zasažených včelstev na stanovišti a proto byla nařízena likvidace celého stanoviště. Dále se ještě v roce 2014 vyšetřovala dvě stanoviště s podezřením na nákazu, v Jestřebicích a v Srlíně kde se podezření nepotvrdilo. V letošním roce byla velká část okresu prověřena rozbory ze zimní měli po pěti letech od ukončení ohnisek nebo tam kde zasahovala ohniska z minulého roku a Bohu díky všechny vzorky byly negativní. Vráťím se ještě k nařízení 15% pozitivních včelstev na stanovišti. Tento model kde, pokud je pozitivních méně než 15% včelstev na stanovišti, likvidují se pouze nakažená včelstva. Potvrzení 15% včelstev na stanovišti klinickým vyšetřením je veličina čistě abstraktní. Znamená to jen, že prohlížející to ve více včelstvech nenašel. Tento model se ukázal jako nefunkční a na 80ti% takto ošetřených stanovišť se za rok nákaza opakovala. Myslím že by bylo třeba vrátit se k původnímu modelu i když je krutý.

Dále se chci dotknout otázky stěhování včelstev. Tady se pravidla mění téměř každý rok, a připadá mi, že ode zdi ke zdi. Jsem přesvědčen, že nejlepší model byl, kdy při stěhování z okresu do okresu bylo potřebné bakteriologické vyšetření a potvrzení SVS. Toto se však někomu jevilo moc přísné a v době, kdy se začala množit ohniska moru, byla změna nařízení a včely se moly přesouvat v krajích zcela nekontrolovaně. To se od letošního roku mění a bakteriologické vyšetření budete potřebovat již při přesunu z jednoho katastru do druhého.

Dalším strašákem včelaře je Varoáza. Tady si neodpustím citovat ing. Titěru z nedávné přednášky tady v Písku o unavené včele v baru jak si postěžovala „Můj včelař mi nerozumí“. Za těch pár let co se pohybuji mezi včelaři jsem se ujistil v jedné věci. A to, že v současnosti nemáme lepší způsob ošetřování, než je metodika VÚV Dol. Tam kde se dodržuje metodika jsou výsledky přijatelné. Od loňského podzimu se nemluví o ničem jiném, než o obrovských úhynech včel. Výsledky rozborů zimní měli nebyly nejlepší a přesto si léčení na jarní ošetření objednalo jen pár organizací. Pokud se vrátím do loňského podletí, měl jsem možnost vidět na několika stanovištích neskutečné množství roztoče, který mi při prohlížení plodových plástů doslova lezl po ruce a viděl jsem ve skutečnosti, zdeformované včely s přísátými roztoči na hrudi, tak jak jsem to dřív viděl jen na obrázcích, to všechno v době kdy by se měla tvořit zimní generace včel a tak se skutečně nemůžeme divit, že to spousta včel nepřežila. Budeme se muset naučit sledovat včely od jara do podzimu, a léčit kdy je to třeba tak jak se v danou dobu má a nespolehat se, že troje ošetření varidolem na podzim to vyřeší. Také jsem se setkal s názory, že i po pěti ošetření varidolem na podzim tam stejně brouky mám tak to asi nefunguje. Tato situace se nám stále opakuje v tří až čtyřletých ciklech a stále se nejsme schopni z toho poučit. Mnozí z nás často zapomínají, že včela není jen blanokřídlý hmyz, ale

je také hospodářské zvíře podléhající veterinárnímu zákonu, z čehož mimo jiné vyplývá že při nedodržení stanovených pravidel, ať už se nám zdají, či nezdají být logická, ohrožujeme nejenom svoje včely, ale také susedovy, ale také se vystavujeme možným sankcím.

Mezi další problémy které se mi jeví jako velmi znepokojující, jsou snahy některých včelařů dovážet a rozmnožovat zde včelu tmavou. Kolik let to trvalo než se vyšlechtila kraňka do vlastností, které jsou pro nás přijatelné. To vše může během pár let přijít vniveč nekontrolovaným pářením a nikdo dnes nedokáže odhadnout následky.

Když jsem před čtyřmi lety byl přijat jako zdravotní referent do okresního výboru, dal jsem si za úkol dát dohromady zdravotní referenty všech základních organizací. V té době jsem však netušil, že je to téměř vyhynulý druh. Nešetkal jsem se ani s ochotou poskytnout kontakt, aby v případě potřeby se bylo na koho obrátit. Tak jako v letošním roce při odběru vzorků měli. Bylo to letos náročnější o velké množství vzorků na mor a podle jiných pravidel než v minulosti. Mnohé kontakty nefungují, málo která organizace využívá svojí mailovou schránku a není lehké zajistit informovanost.

Přesto, v případě, že bude o mé služby zájem, se chci ještě jednou pokusit dát dohromady alespoň trochu funkční partu lidí, kteří zajistí léčení v základních organizacích.

V Písku 18.4.2015

Jaromír Kučera